

Raadsinformatiebrief

Van	Burgemeester en Wethouder/Burgemeester	Zaak nr.	557251
Aan	Gemeenteraad	RIB nr.	2019 - 50
Portefeuillehouder	K.J. Walters	Datum	11 juli 2019
Informatie bij	E.P. Heijnis	Tel. nr.	(035) 629 2796

Onderwerp

Meicirculaire 2019 Gemeentefonds

Aanleiding

Begin juni 2019 heeft het Rijk de meicirculaire gepresenteerd. De meicirculaire bevat informatie over de financiële gevolgen van Rijksbeleid voor de algemene uitkering en de integratie- en decentralisatie-uitkeringen. De meicirculaire is gebaseerd op de voorjaarsnota van het Rijk en vormt de basis voor de gemeentebegroting van het komende jaar (i.c. de begroting 2020). De meicirculaire is van belang, omdat de gemeentebegroting er voor ca 60% van de baten afhankelijk van is.

In de Kadernota 2019 is aangegeven dat wij eind juni de mogelijke effecten van de meicirculaire op de begroting verwachten. Wij informeren u nu over de financiële effecten.. Wij betrekken de informatie – zoals aangekondigd – bij het opstellen van de begroting 2020.

In onderstaande tabel staat op hoofdlijnen hoe de circulaire conform onze financiële verordening wordt verwerkt. Voor meer detail verwijzen wij naar de bijlage. Voor het lopende jaar (2019) heeft de meicirculaire een positief effect op onze begroting van € 926.000,- (saldo). Voor de jaren 2020 t/m 2023 heeft deze meicirculaire een nadelig effect van respectievelijk € 0,9 miljoen, € 1,9 miljoen, € 4,5 miljoen en € 2,0 miljoen (saldo).

Zonder teken + tekortverhogend. Min-teken = tekortverlagend								
Begroting 2019-2023			Rekening	Begroting 2020-2023				
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	
1a Algemene Uitkering volgens Decembecirculaire 2018	138.667	145.164	153.761	158.934	162.105	166.109	166.784	
1b Stelpost extra inkomsten onderwijs, extra leerlingen				220	220	220	220	
1c Stelpost opgenomen in kadernota 2019				300	300	300	300	
1 = Totaal algemene uitkering	138.667	145.164	153.761	159.454	162.625	166.629	167.304	
2 Algemene Uitkering volgens Meicirculaire 2019	138.658	145.102	155.540	159.215	161.309	162.615	166.544	
3 = Wijziging algemene Uitkering a.g.v. meicirculaire 2019	9	62	-1.779	239	1.316	4.014	760	
4 Verhoging Corresponderende Uitgavenbudgetten	0	0	797	832	797	735	1.437	
5 Verlaging Corresponderende Uitgavenbudgetten	-9	-6	0	-196	-196	-196	-196	
6 = Subtotaal	0	56	-982	875	1.917	4.553	2.001	
7 Verantwoording Mutaties 2017 en 2018 in jaarrekening 2019		-56	56					
8 = Totaal effect Meicirculaire op rekening/begroting	0	0	-926	875	1.917	4.553	2.001	

Bedragen maal € 1.000.

In tabel 1 staat op regel 8 het voordelige financiële effect van de meicirculaire 2019 op de begroting 2019 (€ 926.000 voordelig). Het is opgebouwd uit een wijziging van de algemene uitkering (regel 3), daarmee

samenhangende wijzigingen in uitgavenbudgetten (regel 4 en 5) en de mutatie van de oude jaren 2017 en 2018 (regel 7). De jaren 2017 en 2018 zijn inmiddels afgesloten, effecten van 2017 en 2018 worden daarom verantwoord in 2019.

Regel 4: extra middelen worden doorgegeven als extra budget indien daar een bestedingsplan onder ligt. De verhoging van corresponderende uitgavenbudgetten gaan vooral over middelen die Hilversum als Centrumgemeente ontvangt en waar regionale afspraken zijn over de besteding van deze middelen.

Regel 5: de verlaging van corresponderende uitgavenbudgetten is het gevolg van lagere Integratie- en Decentralisatie uitkeringen.

Kernboodschap

Wij beschouwen de cijfers over 2019 en 2020 als bruikbaar voor de begroting. Voor latere jaren kunnen wij niet anders dan de cijfers nu voor kennisgeving aannemen. De onzekerheid rondom deze bedragen is erg groot. Daarvoor zijn er de volgende redenen:

- In maart 2019 is de VNG met de fondsbeheerders gestart met een herijking van de verdeling van het gehele gemeentefonds (dus ook jeugd en zorg). Gemeenten worden uiterlijk in de meicirculaire 2020 over de uitkomsten geïnformeerd. Eventuele herzieningen kunnen grote voordelige en nadelige effecten met zich meebrengen. De uitkomsten voor de jaren 2021 en verder zijn afhankelijk van de uitkomsten van de herijking. In Helder Hilversums: er valt nu geen peil op te trekken. Wat wij wel doen, is deelnemen aan VNG en G40-bijeenkomsten, om zo nadrukkelijk vinger aan de pols te houden.
- Wijzigingen in de Rijksuitgaven hebben directe invloed op de omvang van het gemeentefonds. De jaarlijkse toename of afname van het gemeentefonds, voortvloeiend uit de 'trap-op-trap-af'-afpraak tussen Rijk en VNG, wordt het accres genoemd. Het Rijk gaf in 2019 significant minder uit dan begroot (onderbesteding), inde een boete van ING en stelde loon- en prijsindexen neerwaarts bij. Deze onderbesteding en bijstellingen vertalen zich direct in een lager gemeentefonds. Voor Hilversum betekent dat voor 2020 een effect van € 0,9 mln negatief. De verwachting is dat wanneer het bevroren en vertragen van de AOW leeftijd, de plannen uit het klimaatakkoord in september financieel in de miljoenennota landen, er weer een significante groei van het gemeentefonds zal zijn. Dit zal blijken uit de septembercirculaire.
- In de meicirculaire zijn incidenteel (2019-2021) extra middelen toegevoegd voor jeugdhulp (€ 1,8 mln aflopend naar € 1,4 mln). Gemeenten staan op het standpunt dat geen sprake is van incidentele extra lasten, maar structurele extra lasten. Er volgt nog een instructie vanuit de toezichthouder over hoe gemeenten in hun begrotingen mogen omgaan met het incidentele karakter. Veel gemeenten besluiten op dit moment om de incidentele extra middelen structureel te ramen, in de verwachting dat uit onderzoeken zal blijken dat de kosten van jeugdhulp structureel zijn en het Rijk die conclusies overneemt.

Verder vallen ons in de meicirculaire twee zaken op:

- De grootste mutatie betreft een nieuwe richtlijn (2019) voor de wijze van verwerking van de ruimte onder het plafond van het BTW compensatiefonds, in de raming van de algemene uitkering. Tegelijk investeren gemeenten steeds meer. Beide oorzaken hebben een nadelig effect voor Hilversum, dat oploopt van € 1,5 miljoen in 2019 tot € 2,7 miljoen in 2022.
- De WOZ waarde van woningen is een 'aftrekpost' op de algemene uitkering. Daarbij is de gedachte van het Rijk: hoe hoger de WOZ waarde van woningen in een gemeente, hoe hoger de 'belastingcapaciteit' van die gemeente. In Hilversum nemen de WOZ waarden van woningen toe. Dit heeft als effect dat de algemene uitkering voor Hilversum met bijna € 1,0 mln in 2020 afneemt. Deze verlaging wordt niet goedge maakt door ons huidige beleid van indexeren van woonlasten.

Vervolgtraject

Conform het financiële beleid, worden de mutaties in de uitkeringen voor de jaren 2017, 2018 en 2019 en corresponderende posten verwerkt in een gewijzigde begroting 2019. De financiële mutaties worden aan u ter besluitvorming voorgelegd via de 2^e Tussenrapportage van 2019.

Voor de begroting 2020 gaan wij tot nader orde uit van een negatief effect van de meicirculaire van € 875.000,- (saldo). Daarmee is de kadernota naar ons oordeel nog steeds een reëel uitgangspunt voor de begroting. In de kadernota hebben we voor 2020 een saldo van € 100.000,- (voordeel) vastgesteld en een stelpost ‘autonome ontwikkelingen’ voor een bedrag van ca 1,1 mln in stand gehouden. Wij kunnen en zullen u in het najaar nog steeds een sluitende begroting voor 2020 voorleggen.

De meicirculaire bevestigt ons in het beeld dat wij in de komende jaren in toenemende mate te maken zullen krijgen met schommelingen in de algemene uitkering en grote verschillen binnen één jaar tussen de verschillende circulaires (mei, september, december). Het sterkt ons in het idee dat we kort-cyclischer moeten werken. Dat betekent dat we ons bij de komende begroting vooral zullen richten op een sluitende begroting voor het jaar 2020.

In aanloop naar de begroting 2020 zullen wij op basis van deze meicirculaire bezien welke met het Rijk vergelijkbare compenserende maatregelen nuttig zijn. Denk bijvoorbeeld aan het op dezelfde manier bijstellen van lonen en prijzen.

Burgemeester en wethouders van Hilversum,
de gemeentesecretaris

de burgemeester,

D. Emmer

P.I. Broertjes

Bijlage(n):

1. Specificatie mutaties 2019
2. Meicirculaire Gemeentefonds 2019

Deze raadsinformatiebrief is digitaal beschikbaar op [internet](#) onder “Vergaderstukken”, B&W-vergadering van 9 juli 2019.